TẠP CHÍ ĐIỆN TỬ
THƯƠNG HIỆU & CÔNG LUẬN

Giải pháp cải thiện môi trường kinh doanh, nâng cao năng lực cạnh tranh quốc gia năm 2026

20:19 16/01/2026

Chính phủ ban hành Nghị quyết 02/NQ-CP về những nhiệm vụ, giải pháp chủ yếu cải thiện môi trường kinh doanh, nâng cao năng lực cạnh tranh quốc gia năm 2026.

Cải thiện môi trường đầu tư kinh doanh đồng bộ, toàn diện trên mọi lĩnh vực

Nghị quyết khẳng định: Cải thiện môi trường đầu tư kinh doanh đồng bộ, toàn diện trên mọi lĩnh vực, từ cơ chế, chính sách, thủ tục hành chính, phát triển nền tảng số, đến tăng cường năng lực thực thi, tạo nền tảng cho các thành phần kinh tế cùng phát triển lâu dài, hợp tác và cạnh tranh lành mạnh; tiếp cận công bằng, công khai, minh bạch các nguồn lực, thị trường và cơ hội phát triển; thúc đẩy phát triển lực lượng sản xuất và phương thức sản xuất mới, trọng tâm phát triển kinh tế số, kinh tế xanh, kinh tế tuần hoàn, xây dựng xã hội số, thân thiện với môi trường sinh thái.

Kiên quyết chuyển đổi tư duy trong công tác xây dựng pháp luật từ “quản lý” sang “kiến tạo, phát triển”, lấy người dân, doanh nghiệp là đối tượng phục vụ; nâng cao chất lượng xây dựng, tham mưu, ban hành văn bản pháp luật, sửa đổi đồng bộ hệ thống văn bản quy phạm pháp luật để tháo gỡ triệt để các “điểm nghẽn”, khuyến khích doanh nghiệp phát triển trong các lĩnh vực ưu tiên, bảo đảm nguyên tắc doanh nghiệp được làm những gì luật pháp không cấm, khuyến khích và bảo vệ doanh nghiệp đổi mới sáng tạo, minh bạch và bảo vệ quyền kinh doanh, quyền tài sản của doanh nghiệp; mạnh dạn đề xuất, ban hành các cơ chế, chính sách đột phá nhằm khơi thông mọi nguồn lực, nâng cao năng lực cạnh tranh của nền kinh tế, tạo điều kiện thuận lợi nhất để phát triển các doanh nghiệp Việt Nam, đưa thể chế từ “điểm nghẽn của điểm nghẽn” thành “lợi thế cạnh tranh quốc gia” và động lực mạnh mẽ cho phát triển đất nước.

Đẩy mạnh cải cách hành chính, thực hiện phân cấp, phân quyền triệt để gắn liền với cơ chế kiểm tra, giám sát chặt chẽ; tăng cường công khai, minh bạch, nâng cao tính tự chủ và đề cao trách nhiệm giải trình nhằm phòng chống tham nhũng, lãng phí, tiêu cực. Đặc biệt, chuyển mạnh mẽ từ tư duy "quản lý" sang "kiến tạo và phục vụ", thay thế phương thức "tiền kiểm" bằng "hậu kiểm" dựa trên hệ thống tiêu chuẩn, quy chuẩn rõ ràng. Đồng thời bảo đảm phân công, phân cấp, phân nhiệm rõ ràng giữa các cấp, các ngành và trong từng cơ quan, đơn vị, theo tiêu chí "6 rõ": rõ người, rõ việc, rõ thời gian, rõ trách nhiệm, rõ sản phẩm, rõ thẩm quyền, nhằm đạt được mục tiêu "3 dễ": dễ triển khai thực hiện, dễ kiểm tra, dễ đánh giá...

Ảnh minh họa

Cải thiện mạnh mẽ chất lượng môi trường đầu tư, kinh doanh

Mục tiêu Nghị quyết đưa ra là tiếp tục cải thiện mạnh mẽ chất lượng môi trường đầu tư, kinh doanh phù hợp với bối cảnh trong nước và xu thế phát triển nhằm nâng cao vị thế của nước ta trên các bảng xếp hạng quốc tế; tạo môi trường đầu tư, kinh doanh cạnh tranh lành mạnh, bảo đảm công khai, minh bạch, ổn định, giảm chi phí tuân thủ, phù hợp với thông lệ quốc tế tốt, khuyến khích đổi mới, sáng tạo, giải phóng sức sản xuất, huy động mọi nguồn lực và tạo động lực mới cho phát triển.

Trong đó, tập trung hoàn thành các nhiệm vụ, giải pháp đã được giao tại các văn bản, Nghị quyết đột phá của Đảng và Nhà nước trong phát triển khoa học, công nghệ, đổi mới sáng tạo, chuyển đổi số, phát triển kinh tế tư nhân, kinh tế nhà nước, đổi mới xây dựng, thi hành pháp luật và hội nhập quốc tế trong tình hình mới.

Phấn đấu trong năm 2026, thứ hạng năng lực cạnh tranh theo khung đánh giá của quốc tế như sau:

- Phát triển bền vững (SDG) của Liên hợp quốc (UN) phấn đấu thuộc Nhóm 50 nước đứng đầu.

- Quyền tài sản (IPRI) của Liên minh Quyền tài sản (PRA) tăng ít nhất 3 bậc so với kỳ xếp hạng trước.

- Năng lực Đổi mới sáng tạo (GII) của Tổ chức sở hữu trí tuệ thế giới (WIPO) tăng ít nhất 1 bậc so với kỳ xếp hạng trước.

- Phát triển Chính phủ điện tử (EGDI) của UN tăng ít nhất 2 bậc so với kỳ xếp hạng trước.

- An toàn thông tin mạng (GCI) của Liên minh Viễn thông quốc tế (ITU) duy trì trong nhóm các quốc gia Bậc 1.

- Hiệu quả logistics (LPI) của Ngân hàng thế giới (WB) tăng ít nhất 4 bậc so với kỳ xếp hạng trước.

- Năng lực phát triển du lịch (TTDI) của Diễn đàn Kinh tế thế giới (WEF) tăng ít nhất 4 bậc so với kỳ xếp hạng trước.

Tăng nhanh số lượng doanh nghiệp gia nhập và tái gia nhập thị trường

Đồng thời, cải thiện các chỉ số phản ánh cảm nhận của người dân, doanh nghiệp đối với hoạt động của chính quyền các cấp liên quan đến môi trường đầu tư kinh doanh trong nước như sau:

Chỉ số năng lực cạnh tranh cấp tỉnh (PCI): Chỉ số PCI trung vị toàn quốc tăng 01 điểm.

Chỉ số cải cách hành chính (PAR index): Chỉ số cải cách hành chính của các bộ, cơ quan ngang bộ bình quân của cả nước đạt 84,7%; chỉ số cải cách hành chính của các tỉnh, thành phố bình quân cả nước đạt 88,87%.

Chỉ số sự hài lòng của người dân đối với sự phục vụ của cơ quan hành chính nhà nước (SIPAS): Giá trị trung bình cả nước đạt 86%.

Tạo môi trường cạnh tranh lành mạnh nhằm tăng nhanh về số lượng doanh nghiệp gia nhập thị trường và tái gia nhập thị trường; giảm tỷ lệ doanh nghiệp rút lui khỏi thị trường (tạm ngừng hoạt động hoặc phá sản, giải thể). Số doanh nghiệp gia nhập thị trường và tái gia nhập thị trường năm 2026 tăng khoảng 15-20% so với năm 2025; số doanh nghiệp rút lui khỏi thị trường năm 2026 tăng khoảng 10% so với năm 2025.

Phấn đấu Việt Nam phát triển, có thu nhập cao vào năm 2045

Để đạt được các mục tiêu, Nghị quyết đưa ra 4 nhiệm vụ, giải pháp chủ yếu sau:

1- Triển khai một cách sâu sắc, toàn diện, quyết liệt những trụ cột thể chế nền tảng: Nghị quyết số 57-NQ/TW ngày 22 tháng 12 năm 2024 của Bộ Chính trị về đột phá phát triển khoa học, công nghệ, đổi mới sáng tạo và chuyển đổi số quốc gia; Nghị quyết số 59-NQ/TW ngày 24 tháng 01 năm 2025 của Bộ Chính trị về hội nhập quốc tế trong tình hình mới; Nghị quyết số 66-NQ/TW ngày 30 tháng 4 năm 2025 của Bộ Chính trị về đổi mới công tác xây dựng và thi hành pháp luật; Nghị quyết số 68-NQ/TW ngày 04 tháng 5 năm 2025 của Bộ Chính trị về phát triển kinh tế tư nhân; Nghị quyết số 70-NQ/TW ngày 20 tháng 8 năm 2025 của Bộ Chính trị về bảo đảm an ninh năng lượng quốc gia; Nghị quyết số 71-NQ/TW ngày 25 tháng 8 năm 2025 của Bộ Chính trị về đột phá phát triển giáo dục và đào tạo và Nghị quyết số 72-NQ/TW ngày 30 tháng 8 năm 2025 của Bộ Chính trị về bảo vệ, chăm sóc và nâng cao sức khỏe nhân dân trong tình hình mới; Nghị quyết số 79-NQ/TW ngày 06 tháng 01 năm 2026 của Bộ Chính trị về phát triển kinh tế nhà nước. Việc thực hiện đồng bộ các quyết sách này nhằm tạo động lực mạnh mẽ đưa đất nước ta tiến lên trong kỷ nguyên mới, hiện thực hóa tầm nhìn Việt Nam phát triển, có thu nhập cao vào năm 2045.

2- Tiếp tục triển khai quyết liệt, hiệu quả các chỉ đạo về sắp xếp tổ chức bộ máy, vận hành mô hình chính quyền địa phương 2 cấp; chủ động khắc phục hạn chế, vướng mắc trong vận hành chính quyền cấp xã.

3- Tăng cường trách nhiệm, tính chủ động, kịp thời của các bộ, cơ quan được phân công làm đầu mối theo dõi việc cải thiện các bộ chỉ số quốc tế.

4- Thực hiện đầy đủ, nhất quán và hiệu quả các nhóm nhiệm vụ, giải pháp và các chỉ tiêu, nhiệm vụ, giải pháp của Nghị quyết này để đạt được mục tiêu, chỉ tiêu về cải thiện môi trường kinh doanh, nâng cao năng lực cạnh tranh quốc gia năm 2026; trong đó chú trọng thực hiện các nhóm giải pháp trọng tâm sau đây:

- Đẩy mạnh hoàn thiện đồng bộ các quy định pháp luật để xây dựng giải pháp đột phá về thể chế, cơ chế chính sách; tháo gỡ dứt điểm các bất cập, điểm nghẽn về pháp lý. Đổi mới tư duy xây dựng và tổ chức thực thi pháp luật bảo đảm nền kinh tế vận hành theo cơ chế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa, sử dụng các công cụ thị trường để điều tiết nền kinh tế.

- Tiếp tục rà soát và nâng cao chất lượng danh mục ngành nghề đầu tư, kinh doanh có điều kiện. Cắt giảm và chuẩn hóa các điều kiện kinh doanh đảm bảo tính hợp lý, minh bạch theo hướng chuyển việc quản lý điều kiện kinh doanh từ cấp phép, chứng nhận sang thực hiện công bố điều kiện kinh doanh và hậu kiểm.

- Cải cách quy định thủ tục hành chính, nâng cao hiệu quả giải quyết thủ tục hành chính phục vụ người dân, doanh nghiệp. Trong đó, bên cạnh các chỉ tiêu, nhiệm vụ, giải pháp cụ thể, các bộ, ngành, địa phương cần tập trung nguồn lực đẩy mạnh cải cách thủ tục hành chính để tháo gỡ các rào cản, thúc đẩy phát triển kinh tế tư nhân và kinh tế nhà nước theo Nghị quyết số 68-NQ/TW ngày 04 tháng 5 năm 2025 và Nghị quyết số 79-NQ/TW ngày 06 tháng 01 năm 2026 của Bộ Chính trị. Đổi mới toàn diện việc thực hiện thủ tục hành chính chuyển từ “bị động” sang “chủ động phục vụ”, không phụ thuộc vào địa giới hành chính và hoàn toàn dựa trên dữ liệu; tăng cường chỉ đạo điều hành, giám sát đánh giá chất lượng phục vụ người dân, doanh nghiệp tại các bộ, ngành, địa phương trong thực hiện thủ tục hành chính, dịch vụ công theo thời gian thực dựa trên dữ liệu và trách nhiệm giải trình của cơ quan nhà nước, người có thẩm quyền trong phục vụ nhân dân.

- Ưu tiên khơi thông nguồn lực, tạo điều kiện thuận lợi nhất cho doanh nghiệp tiếp cận vốn, đất đai, mặt bằng sản xuất kinh doanh và nguồn nhân lực chất lượng cao.

- Hỗ trợ khu vực kinh tế tư nhân trong nước và kinh tế nhà nước phát triển bền vững, thúc đẩy đổi mới sáng tạo, chuyển đổi số và chuyển đổi xanh, tập trung thu hút và làm chủ công nghệ cao, tiên tiến để nâng cao năng lực cạnh tranh, kinh doanh hiệu quả, bền vững.

- Hỗ trợ thực chất, hiệu quả doanh nghiệp nhỏ, siêu nhỏ và hộ kinh doanh. Nâng cao chất lượng các dịch vụ phát triển kinh doanh. Xây dựng một hệ sinh thái dịch vụ hỗ trợ đầy đủ, chuyên nghiệp, tạo nền tảng vững chắc cho sự phát triển của hoạt động kinh doanh.

- Nâng cao chất lượng, hiệu quả công tác thanh tra, kiểm tra (bao gồm cả kiểm tra chuyên ngành đối với hàng hóa), giảm gánh nặng cho doanh nghiệp.

Theo chinhphu.vn